

București, 18 mai 2021

Către: Ministerul Culturii

Re: Contribuție consultare publică modificarea legii 8/1996

Răspuns din partea Asociației pentru Tehnologie și Internet – ApTI

Implementarea articolelor 15 și 17 din directiva 2019/790 nu este o sarcină ușoară pentru Ministerul Culturii în special și pentru Guvern în general, dar primul proiect supus dezbaterii publice ne arată că putem fi pe drumul cel bun, mai ales prin clarificarea scopului legii prin adăugarea elementelor utile din considerentele directivei.

În același timp insistăm pe faptul că nu avem de a face cu o simplă balanșare a intereselor unor titulari de drepturi de autor vs. utilizatori (în terminologia legii 8/1996), ci de activități care implică un eco-sistem care poate afecta libertatea de exprimare a oricărui utilizator de Internet. Mai mult, drepturile de autor nu înseamnă doar interesul titularilor de drepturi, ci și respectarea operelor din domeniul public și a libertății de utilizare, recunoașterea utilizatorilor licențelor deschise (cum este Creative Commons) sau a celor care se folosesc de excepțiile permise ale dreptului de autor – toate trebuie corelate pentru a identifica interesul public cu privire la acest act normativ.

Pornind de la acest punct de vedere general, facem următoarele propuneri concrete pentru îmbunătățirea textului actual:

1. Propunerea unui mecanism practic și consistent în art 128² alin (5)

Având în vedere:

- consultarea Comisiei Europene pe art 17 - stakeholder dialogue
- implementarea din Germania, Austria sau Finlanda
- scrișoarea a 51 de academicieni proeminenți din UE pe subiectul drepturilor de autor cu privire la art 17 (<https://www.ivir.nl/recommendationsarticle17/>)

considerăm că actuala implementare literală a art. 128² alin (5) doar listează niște principii generale (și greu de aplicat, dar nu rezolvă problema de fond) - a crea un mecanism practic

pentru reconcilierea cerintelor de filtrare a conținutului care încalca dreptul de autor cu obligația de a se asigura ca operele legale nu sunt filtrate.

Este important ca un astfel de mecanism să îndeplinească elementele de siguranță identificate deja în alte documente ale Comisiei sau Consiliului pentru implementarea art 17 din directivă:

- „nu este suficient în a restabili conținutul legitim – ex post (după blocare)” – [Consultarea Comisiei pe art 17](#).
- cererea de a nu limita accesibilitatea conținutului legitim este o „obligație de rezultat” care deci precede „obligația de diligență” de a preveni încălcarea drepturilor de autor ale titularilor de drepturi – [Opinia Comisiei și Consiliului din audierea CJUE](#) cazul C 401-19

În consecința crearea unui mecanism concret este esențial pentru a ne asigura că utilizările legitime rămân online până la o analiză umană – aceasta ar fi și elementul central de protecție al libertății de exprimare (care cuprinde și dreptul de a partaja informații) pentru conținutul general de utilizatori. Astfel, prestatorii ar trebui să le fie permisă aplicarea de tehnologii de recunoaștere automată, doar atâta vreme cât acestea nu duc la blocarea conținutului legitim. Deci prestatorii trebuie să ia în considerare utilizările legitime la încărcarea conținutului și să dea utilizatorilor posibilitatea de a refuza acțiunile automate înainte de blocarea conținutului – cel puțin în toate cazurile unde încălcarea este evidentă.

2. Corectarea Art 94¹ pct c)

Partea din Art 94¹ pct c) "în sensul că, utilizarea extraselor respective nu duce la înlocuirea publicației de presă sau nu determină publicul să nu mai acceseze publicația de presă." este suplimentară directivei. Considerăm că legiuitorul român nu ar trebui să aducă cerințe suplimentare sau condiții unei dispoziții armonizate la nivelul UE – aceasta ar putea fi rolul CJUE de interpretare cu privire la ce înseamnă practic, nu afectează eficacitatea drepturilor”.

3. Explicarea definițiilor

Este importantă includerea în definițiile de la 2¹ alin. (1) lit. j) din proiect și art 2¹ alin 4, acele elemente din considerentele directivei care limitează aceste definiții la scopul agreed de la nivelul UE (și a limita temerile societății civile cu privire la aplicarea excesivă a acestor cazuri specifice). În special ne referim la limitările din:

- Considerentul 62 *Evaluarea cu scopul de a stabili dacă un prestator de servicii online de partajare de conținut stochează și oferă acces la o cantitate mare de conținut protejat prin drept de autor ar trebui efectuată de la caz la caz și ar trebui să ia în considerare o combinație de elemente, cum ar fi publicul căruia îi este destinat serviciul și numărul de fișiere cu conținut protejat prin drept de autor încărcate de utilizatorii serviciului.*
- Considerentul 56 *Această protecție nu ar trebui să se aplice nici site-urilor de internet, cum ar fi blogurile, care furnizează informații ca parte a unei activități care nu se desfășoară la inițiativa sau sub responsabilitatea și controlul editorial al unui prestator de servicii, cum ar fi editorii de publicații de știri.*

4. Eliminarea "editorilor publicațiilor de presă "din art 128¹ par 2

Considerăm că art 128¹ par 2. include în mod eronat "editorii publicațiilor de presă " în lista celor care pot sa acorde o licența.

Noul drept exclusiv prevăzut de Art 17 nu oferă protecției tuturor autorilor și nu acoperă toate tipuri de conținut (altfel textul ar fi avut alt conținut!). În mod cert nu include editorii publicațiilor de presă pentru ca art 17 (1) par 2 din directivă menționează explicit obținerea permisiunilor de la titularii de drepturi din Art 3 (1) și (2) din Directiva Infosoc, adică: autorii, artiști interpreți sau executanți, producători fonograme, producători de film, organismele de radiodifuziune sau televiziune.

5. Alte corecții terminologice punctuale

- textul din art 128² si art 128⁴ „best efforts” ar trebui să fie implementat prin „a depune toate diligentele”
- 128² – este doar o obligație de a obține (partea cu obligația de diligență este mai jos)
- textul din directiva art 17 (9) "mecanisme privind căi de atac extrajudiciare în vederea soluționării litigiilor." nu ar trebui redus doar la mediere, mai ales în contextul utilizatorilor individuali – recomandăm păstrarea textului din directivă;
- eventual de păstrat definiția „serviciu al societății informaționale” din legea 365/2002 (implementare a directivei e-commerce, care la acel moment avea doar o referință către alt act european) – și pentru că în restul actului normativ se face referire la ea, iar categoria „prestatorii de servicii online de conținut” este practic o sub-specie a acelor servicii definite în legea 365.